209

П. ДЪРВИНГОВЪ
Полковникъ отъ Генер. щабъ о. з.

БЪЛГАРИНЪТЪ ДОБРОВОЛЕЦЪ

ОТЪ СТАРО ВРЕМЕ ДО НАШИ ДНИ

ИЗДАНИЕ НА СЪЮЗА НА МАКЕДОНО-ОДРИНСКИТѢ
ОПЪЛЧЕНСКИ ДРУЖЕСТВА

СОФИЯ
Печатница „Художникъ"
1934

П. ДЪРВИНГОВЪ
полковникъ отъ Генер. щабъ о. з.

СЪЮЗЪ НА МАКЕД.-ОДРИН. ОПЪЛЧЕНСКИ ДРУЖЕСТВА
МО ОП
19 12
СОФИЯ

15
210

БЪЛГАРИНЪТЪ ДОБРОВОЛЕЦЪ

ОТЪ СТАРО ВРЕМЕ ДО НАШИ ДНИ

ИЗДАНИЕ НА СЪЮЗА НА МАКЕДОНО-ОДРИНСКИТѢ
ОПЪЛЧЕНСКИ ДРУЖЕСТВА

СОФИЯ
Печатница „Художникъ“
1934

211

БЪЛГАРИНЪТЪ ДОБРОВОЛЕЦЪ ОТЪ СТАРО ВРЕМЕ ДО НАШИ ДНИ

Храбри доброволци и гости!

За да почувствуваме красивото дѣло, което македоно-одринскитѣ опълченски дружества развиватъ съ свойтѣ скромни сили, нуждно е да се освободимъ за мигъ отъ грижитѣ на деня; нуждно е да се унесемъ съ сърдцата и ума си назадъ въ времената; нуждно е да погледнемъ изъ високо на миналото, т. е. нуждно е да постѫпимъ, тъй както прави художникътъ, когато иска да почувствува истинската хубость на една картина, като я гледа отъ съответно разстояние, а не непосрѣдствено до нея.

Тъй ние, наистина, не ще можемъ да видимъ дреболиитѣ и грапавинитѣ на нѣщата, но за това пъкъ предъ нашия взоръ ясно ще изпъкне народното дѣло въ своята цѣлость, въ своето съдържание и въ своята красота.

Върху подробноститѣ, които сѫщо сѫ извънредно поучителни, азъ ще имамъ случай да говоря отдѣлно. Сега желалъ бихъ въ духа на нашата доктрина и на нашата задача, като родолюбива организация, да ви привлѣка вниманието, *че родината не е само долини и планини, градове и села, полета и ниви; не е само поколѣнията, които виждаме около насъ. Родината е и нѣщо духовно: Тя е минало, настояще и предъ нея стои бѫдеще.* И въ тоя ходъ отъ онова, което е било, къмъ онова, което е и онова, което ще бѫде, *волята на единъ народъ да живѣе и нравствената мощь*, която отъ тая воля произтича, се явява *най-мощната сила, която твори*

Речь, държана по случай първия редовенъ конгресъ на македоно-одринскитѣ опълченски дружества въ България, на 11 ноември 1934 г., въ Военния клубъ въ София.

щастливитѣ или злочеститѣ страници отъ историята му.

Въ това отношение презъ всичкитѣ времена и по всичкитѣ простори на свѣта *мѫжеството, юначеството и героизъма* сѫ се смѣтали и се смѣтатъ най-благороднитѣ добродѣтели, които могатъ да украсяватъ живота на единъ човѣкъ и името на единъ народъ. Наопъки, страхливостьта, малодушието и бѣгството отъ лицето на неприятеля винаги и отъ всички народи сѫ се смѣтали като слабость на човѣшкия духъ, като порокъ и като срамъ и позоръ.

Ето защо, *военната слава за единъ народъ*, който има непоклатимата воля да живѣе, *не е празда дума, а сѫществена часть отъ нравствения капиталъ*, който той е могълъ да събере въ миналото. Военната слава окриля душата на отдѣлния човѣкъ и крепи вѣрата му въ себеотрицанието на своитѣ сънародници, а чрезъ това и вѣрата въ историческата бѫднина на своето отечество. Предъ нейното очарование човѣкъ се чувствува гордъ, че принадлежи на своя народъ, на своето племе, на своята бойна часть.

Между народитѣ отъ Балканския полуостровъ и Европа военната слава на българския народъ е една отъ най-старитѣ и най-богатитѣ. Тя започва още преди *1500 години* отъ *Авитохолъ*, въ чието лице историческата наука е склонна да вижда великия вождъ Атила, който разгроми римската империя и въ походитѣ си достигна до Парижъ. *Отъ това време* насетне на българитѣ се гледаше като най-страшни войници въ свѣта — *Bulgares toto orbe terribiles.*

Въ тия времена за българитѣ и готитѣ се казваше, че *никога не имъ е идвало на умъ да бѣгатъ въ бой — Due nationes quibus inter gladius fuga subvenerunt.*

Тогава *видътъ* на българскитѣ полкове плашеше и най-храбритѣ — Non te terruit Bulgarorum globus.

Тогава българитѣ *съ меча си* погребаха войнишката доблесть на римската армия при р. Зурта — Ibique illyriciana virtus militum periit.

Да! Страшни се очертаха българитѣ съ своитѣ войски и съ решителнитѣ си победи надъ враговетѣ ни.

Съ единъ ударъ отъ *Аспаруха* надъ императора *Канстантинъ Погонатъ*, преди *1256* години, при *Бабадагъ* се положиха основитѣ на българската държава за вѣчни времена на Балканския полуостровъ.

Съ редица войни на северъ срещу аваритѣ и на югъ срещу Солунъ отъ Куберъ, четвъртиятъ братъ на Аспаруха, въ сѫщото време се поставиха основитѣ за правото да притежаваме Македония — The first foundation of the bulgar claims to Macedonia.

Съ победата на *Крума* надъ императора Никифоръ между Шуменъ и Айтосъ, *преди* 1123 години, България стана най-голѣмата военна държава въ Източна Европа — The greatest military power in Eastern Europe.

Съ походитѣ на *Омортага* на кораби по Дунава чакъ до Любляна и Будапеща се затвърдиха границитѣ на *България до Алпитѣ*.

Съ победата на *Симеона* при Ахелой, преди *1016* години, се постигна пълното господство на България *почти надъ цѣлия Балкански полуостровъ*.

Съ победата на *Самуила* надъ Василия Българоубиеца при Солудервентъ, преди 918 години, се показа на свѣта, какво може да направи българскиятъ народъ даже и тогава, когато изглежда вѫтрешно напълно разнебитенъ.

Не по-малко бележита е военната слава на България и *при второто царство.*

Съкрушителната победа на *Калояна* надъ латинския императоръ *Балдуинъ* при Одринъ, която съставлява предпоставка за изгонването на латинитѣ отъ Балканския полуостровъ, показа, че българитѣ още преди *730* години сж били на убеждението, че *Балканътъ трѣбва да остане за балканскитѣ народи.*

Победата на *Иванъ Асена II* надъ Киръ Тодора при *Клокотница*, преди *704* години, даде отново на България хегемонията надъ полуострова.

А победитѣ *въ наше време при Сливница, при Селиолу и Петра, при Бунархисаръ и Люлебургасъ, при Булаиръ и Шаркьой, при Одринъ, при Калиманското поле*, по просторитѣ на *Моравско и Македония, при Тутраканъ и Добруджа не възбудиха ли по свѣта общото удивление отъ юначеството на българския народъ?*

Могатъ ли нашитѣ съседи да ни посочатъ атаки, равни на тия при Одринъ и Тутраканъ, и отбрана тъй мжжествена, както тая при Сливница, тия при Булаиръ, Шаркьой и Дойранъ?

Блестяща е военната слава на българската държава! Тая слава не се завършва съ победитѣ, които изброихъ. Военнитѣ добродетели на българитѣ не угаснаха и тогава, когато часть или цѣлиятъ български народъ се случи да падне подъ господството на другъ народъ.

Когато България следъ тридесетгодишна война при Самуила съ силни армии, а следъ него даже и съ чети, въ XI вѣкъ падна *подъ игото на Византия*, не бѣха българитѣ, които да се помирятъ съ положението си на подчиненъ народъ. Гордото възстание на *Петъръ Деляна*, преди 896 години, въ Западна България, когато българитѣ достигнаха до Солунъ и дадоха тукъ 20,000 души жертви, възстанието на *Николица* въ южна Маке-

дония, това на *Георги Войтъха* въ Скопие и победоносното възстание на *Асеновци* въ Търново, преди 750 години, показаха, *че българскиятъ народъ не може да търпи чуждо иго* и че е несъкрушима неговата борческа мощь.

А когато пъкъ българскитѣ земи паднаха *подъ игото на турцитѣ*, не останаха ли българитѣ все такива, каквито историята ги помнѣше до тогава?

Безмълвни роби ли бѣха тѣ, или и подъ турцитѣ тѣ дадоха пакъ безброй примѣри на себеотрицание и борческа мощь?

Тая страница отъ нашата история още не е надлежно изследвана, но, ясно е като бѣлъ день, че *легендитѣ и пѣснитѣ* за царь *Шишмана*, за дивния *Крали Марко*, за *Момчилъ Юнака* и толкова други величави фигури отъ народния епосъ, легенди и пѣсни, приказвани и пѣти по свадби и седѣнки, по панаири и тържища, не угасиха нито за минута поривитѣ у живитѣ поколѣния за юначество и бойна слава.

Пѣснитѣ и легендитѣ за падналитѣ юнаци и народни герои възпламеняваха хиляди и хиляди сърдца къмъ подвизи, а малобройностьта, вѣрата и езика на турцитѣ не позволиха на последнитѣ да развиятъ едно задушващо влияние върху българитѣ, които си останаха такива, каквито си бѣха, т. е. народъ готовъ за военни подвизи, стига да има кой да го води.

И ето за това никога българската родина не остана безъ юнаци и подъ най-дългото иго, каквото бѣше това на турцитѣ. Едни отъ тия юнаци бродѣха по села и планини, и сж известни въ нашата история подъ името *хайдути*. Други пъкъ напущаха роднитѣ си мѣста, забѣгваха въ Влашко, Маджарско и Русия и отъ тамъ, като доброволци, взимаха участие въ войнитѣ срешу турцитѣ.

Това сж *юнацитѣ на Фружинъ*, вториятъ синъ на царь Шишмана, който бѣ забѣгналъ въ Маджарско при кралъ Сигизмундъ, заедно съ братовчеда си *Константинъ*, синъ на царь *Страцимиръ Видински*, които въ 1403 год., т. е. преди 531 г., съ доброволци българи нахлуха въ България и подигнаха *възстание въ Тимошко*, *Тѣмско* и *Пиротско*.

Това сж българи емигранти пакъ въ Маджарско, които като доброволци въ 1443 год. потеглиха съ *Янъ Хуниади* срещу Турция, достигнаха София и Златица и дѣлата имъ се увѣковѣчиха въ съзнанието на българския народъ въ пѣснитѣ за *Сибинянинъ Янко*.

Това сж българитѣ отъ Западна България, които се вдигатъ на бунтъ противъ турцитѣ въ 1530—1540 г. и подвизитѣ имъ ставатъ предметъ на народнитѣ пѣсни за *Сталакинъ Тодора*.

Това сж българи отъ Северо-източна България, които на чело на *Павелъ Джорджевичъ*, *Тодоръ Балина* и *Дебелъ Новакъ* въ 1594 г., т. е. преди 340 год., подигнаха възстание и избраха въ *Търново* за царь единъ отъ потомцитѣ на българскитѣ царе подъ името *Шишманъ III*, а две години следъ това *Дебелъ Новакъ превзе Плѣвенъ*.

Това сж българитѣ *Петъръ Богданъ* и *Петъръ Парчевичъ*, които търсятъ помощь въ Влашко, Трансилвания и Унгария и организиратъ доброволци за борба съ турцитѣ отъ 1642—1674 год.

Въ тая епоха изглежда, че по цѣлата българска родина волнитѣ юнаци сж били най-много и най-силни. Едно великолепно свидетелство намираме въ *Евлия Челеби Сейяхатнамеси* отъ сжщото време, състояще се отъ 10 тома, повече отъ 6,000 страници. Когато описва крепостьта Рамъ при Пожаревацъ той казва:—Дер васф-и-ешкял кале-и-Ихрам. . . . Душмандан еминдър, ама дагларън сърф ве *булгар* харамилеринден ховф

идуп капуи даима беклерлер — Сигурна е отъ къмъ неприятеля, обаче понеже сръбски и български харамии я застрашаватъ, то вратата ѝ се пази постоянно.

Когато говори за Щипкалеси — казва: бураларда *булгар* хайдутларж чоклугундан кьойлери кяргир серамед демир капулу юксек кулелери вардър — По тия мѣста, понеже българскитѣ хаудути сж много, селата иматъ кевгирени високи кули съ масивни желѣзни врати.

Когато говори за Сжтаиш касаба-и-мюзеиен Петрич — казва: бу дагларда *хайдук* харамилери чоклугундан бу касабада ехл-и-жрз адамлар сакин олмадъкларъндан бу юртлар олкадар имар дегилдир — Достойниятъ за похвала разкошенъ гр. Петричъ. . . . поради многобройностьта на хайдути харамии, невѣрници въ тия планини, то почтени хора не могатъ да живѣятъ въ тоя градецъ, и тия землевладения не сж тъй обработени и пр. и пр.

Нѣщо повече. Дори и въ тия хайдушки времена родолюбци българи не преставатъ да действуватъ и вънъ отъ българската родина. Това сж *Георги Пеячевичъ* и *Богданъ*, които, преди 246 години, когато Австрия повежда война съ турцитѣ и достига до Куманово, Кюстендилъ и София, събиратъ доброволци и вдигатъ *Чипровското възстание*.

Това сж *Стоянъ* и *Мирчо войводи* и майката на първия — *Мара*, които, преди 239 години, повдигатъ ново *възстание въ Търново*.

Това сж българскитѣ доброволци, преди 223 години, при *Петъръ Великий*, които образуватъ доброволчески отрядъ къмъ руската армия, нареченъ „*Македонски драгунски полкъ*“.

Ние сме вече въ XVIII и началото на XIX в., т. е. преди 180—130 години, когато духътъ къмъ независимость отново завладѣва цѣлата българска родина и когато всѣки край има своя войвода, а всѣки войвода своята народна пѣсень. Това сж

Кондо войвода отъ с. Поломле — Македония, *Корчо войвода* отъ с. Сарай — Струмишко, *Дѣдо Никола* отъ Поибрене — Панагюрско, *Манушъ войвода* — отъ Софийско, *Ангелъ войвода* отъ с. Дрипчево — Свиленградско, *Сирма войвода* отъ с. Тресанче — Дебърско, *Хайдутъ Велко* отъ с. Леново — Зайчарско, *Дели Миндо, Инджe войвода, Кара Колю* и безчетъ други, за които народътъ и до сега пази спомени и пѣе пѣсни по свадби и пазари.

Въ сърбското възстание въ началото на XIX вѣкъ и въ войнитѣ на Русия въ помощь на сърбитѣ, т. е. преди 120 години, това сж хиляди българи, които взиматъ участие като доброволци въ руската армия и като участници въ възстанието. Това сж *Петъръ и Иванъ Чардаклиеви* отъ Дебърско, *Вълчо и Кузманъ Джикови* отъ Маврово, *Петъръ Ичко* отъ Катраница — Кайлярско, свещеникъ *Радославъ и Иовко* отъ Тимошко.

Въ гръцкото възстание, десеть години покъсно, това сж *Марко Бочаровъ* отъ с. Граматиково — Воденско, *Наумъ* отъ Воденъ, *Хаджи Петъръ* и *Д-ръ Селимински* отъ Сливенъ, *Хаджи Михаилъ* отъ Копривщица, *Семко* отъ Търново, *капитанъ Христо* отъ Пловдивъ, *Хаджи Стефо, Хаджи Петъръ, Бакалъ Георги, Хаджи Христо Петровъ Вулгаросъ*, който достигна чина полковникъ, и пр. и пр., които съ хиляди, хиляди българи взиматъ участие въ борбата и даватъ блѣскави страници отъ военната слава на българския народъ.

Това сж *Вълчевата завѣра въ Търново* преди 100 години, *възстанието на българитѣ въ Моравско и Видинско* преди 93 години, следъ това *Хайдушката епоха на Раковски* та чакъ до *Априлското възтание* преди 59 години.

Въ *Сръбско-Турската война* презъ 1876 год. българитѣ доброволци заедно съ руси образуваха памятната доброволческа бригада на *генералъ Черняевъ* и взеха участие въ боевете при Джунисъ, Гредетинъ и Пандироло.

Въ *Руско-Турската война* българскитѣ доброволци образуваха знаменитото българско опълчение отъ 6 дружини подъ началството на *генералъ Столѣтовъ* и се отличаха съ блѣскавитѣ отбранителни боеве при Стара-Загора и Шипка и при атаката на Шейново. Въ народната память и до днесъ опълченцитѣ отъ Шипка минаватъ като титани.

Въ *Сръбско-Българската война* преди 49 години жаднитѣ българи за военни подвизи по силата на една традиция, легнала силно въ душата на народа, даже и при наличностьта на достатъчно български войски, не се отказаха отъ идеята да образуватъ доброволчески отряди, единъ отъ които бѣше съставенъ само отъ македонски българи, емигранти и се командуваше отъ *капитанъ Паница*. Тоя доброволски отрядъ, ведно съ други части, настжпиха смѣло по край билото на Балкана въ фланга на сърбитѣ и всѣха страшна паника въ духа на кралъ Милана, като го заставиха да избѣга отъ Пиротъ въ Нишъ.

Въ 1902 и 1903 г. българскиятъ народъ даде кървави *възстания въ Македония и Тракия*, отъ които памятни ще останатъ *Илинденското и Преображенското*.

Можаха ли при тая повеля на историята, при тоя народенъ гордъ духъ, готовъ за жертви, българскитѣ емигранти отъ Македония и Тракия, а сжщо и други бойци, неподлежащи да се явятъ по мобилизационния планъ въ нѣкоя военна часть, да не се затекатъ като доброволци въ 1912 г. на 17 септемврий, когато България обяви обща мобилизация за война съ Турция?

Можаха ли българитѣ отъ Македония и Тракия да не бждатъ плъть отъ българската плъть и кръвь отъ българската кръвь, и тѣхнитѣ сърдца да не трепнатъ съ пориви за борба?

Ето тъй по силата на неотразимитѣ психологически закони виждаме всички емигранти ма-

кедонци и тракийци въ България и разнитѣ държави въ Европа, даже и въ Америка, да бѫдатъ още съ обявяване на мобилизацията завладени отъ едно трескаво желание, непременно и тѣ да вематъ участие въ настѫпващата война. *Отъ това трескаво желание бѣха заразени и огроменъ брой българи отъ България, младежи даже и деца, за които неможеше да има мѣсто въ мобилизиращата се армия.*

Тъй се наложи отъ васъ, отъ вашия боенъ ентусиязъмъ, о драги бойни другари, образуването на Македоно-Одринския доброволчески отрядъ, който получи името М.-О. опълчение и който доби това име за да се запази историческата връзка съ славното опълчение отъ Шипка, Стара-Загора и Шейново и за да бѫде ясно, че борбата ще се води за Македония и Тракия — два отъ най-красивитѣ бисери на българската корона.

Проникнати отъ духа на българското доброволчество, което съпѫтствува презъ всичкитѣ вѣкове историята на българския народъ, вдъхновени отъ поривитѣ на юнашкитѣ минали времена на Самуила, на Петъръ Деляна, на Георги Воитѣха, на Асеновци, на Шишмана, на Крали Марко, на Момчилъ Юнака, на Дебелъ Новакъ, на Парчевичъ, на Балина, на Мамарчева, на Раковски, на Караджата, на Хаджи Димитъръ, на Левски, на Ботевъ и пр. и пр. вие бърже се събрахте първо въ 12, а скоро следъ това въ цѣли 15 дружини. И, макаръ необучени, необлѣчени и неснабдени съ що-годе кадъръ отъ офицери и подофицери, вие потеглихте за театъра на войната, тъкмо когато почваше решителниятъ бой на линията Бунархисаръ—Люлебургасъ.

Насочени въ три колони въ басеина на р. Марица, водени отъ храбрия полководецъ генералъ Геневъ Никола, самъ опълченецъ отъ Шипка, вие, усилени съ нѣколко дружини и конни пол-

ково отъ армията, пребродихте Тракия, разбихте турскитѣ войски при *Мжстанлж*, *Саранлж*, *Малгара*, *Дедеагачъ* и *Фере* и на 13 ноември обградихте отъ всѣкжде при блатата на Марица, при с. *Мерхамлж* корпуса на Яверъ паша.

На 15 ноември предъ вашитѣ знамена дефилираха безоржжни 20,000 турски войници съ повече отъ 350 офицери и 6 паши.

На 26 януарий 1913 г. при *Шаркьой* вие задържахте цѣлъ день десанта на 30-хилядниятъ корпусъ на Хуршидъ паша и Енверъ бей, а два дена следъ това съ бележито себеотрицание и храбрость отхвърлихте тоя корпусъ въ морето и не му позволихте да се съедини съ турскитѣ войски отъ Булаиръ за да се насочатъ заедно къмъ Одринъ и деблокиратъ крепостьта отъ българската обсада. При Шаркьой васъ не уплашиха нито 40-тѣ парахода, които стоваряха турски войски, нито самитѣ последни.

Когато пъкъ презъ май се видѣ, че може да се наложи война и срещу съюзницитѣ, вие бѣхте превозени по заповѣдь на българската Главна квартира за предѣлитѣ на Македония. Вие вече представлявахте една цѣла дивизия съ 42 планински и 12 полски орждия.

На васъ главното командуване гледаше като на една силна войска. И за това на васъ се даде задачата да заемете дѣсния флангъ на IV армия и застанете срещу укрепенитѣ сръбски позиции отъ Султанъ тепе до Злѣтово.

На 17 и 18 юний въ вашитѣ ржце паднаха всичкитѣ укрепени позиции на сърбитѣ отъ *Рѣдкибуки д ос. Емирица* и застрашихте самото укрепление на в. Султанъ тепе. Тия ваши действия бѣха една бележита победа, и споредъ Аленъ де Пененрьонъ, френски кореспондентъ при Главната сръбска квартира, въ тия дни вие зададохте най-голѣми грижи и безпокойствия на сръбското главнокомандуване.

Не по-малко храбри бѣха вашитѣ действия и при *р. Каменица*, при *Повиенъ* и *Дулица*, гдето на 4 юлий вие разгромихте сърбскитѣ и черногорскитѣ части тукъ, а следъ това устояхте съ поразителенъ успѣхъ срещу атакитѣ на събранитѣ нови голѣми сърбски сили на 8 и 9 юлий.

Въ всичкитѣ тѣзи боеве въ тия войни вие, всичко на всичко 10,000 бойци, дадохте *996 убити* и *2291 ранени*, точно толкова, колкото даде гръцката армия, шесть пѫти по-многобройна отъ васъ, въ Гръцко-Турската война въ 1898 год.

М.-О. опълченци се показаха достойни наследници на българското опълчение отъ Шипка въ 1877-78 год., както по завършената бойна работа, така и по несравнимо по-голѣмитѣ загуби въ убити и ранени, които претърпѣхте.

Всичката тая ценна военна слава ведно съ военната слава на редовнитѣ наши армии и военната слава на нашитѣ дѣди, прадѣди и прапрадѣди, отъ когато българското име се чува въ сторията, съставлява неизмѣримъ и несравнимъ равственъ капиталъ, който ние, живитѣ поколѣния, *нѣмаме правото нито да разпилѣваме, нито да умаловажаваме.* Наопъки, ако ние сме истински синове на нашитѣ бащи, дѣди и прадѣди, ние трѣбва фанатично не само да го запазимъ, но и да го засилимъ и предадемъ на следващитѣ поколѣния още по-величавъ и още повече заслужващъ възхищение отъ страна на всички.

Драги М.-О. ветерани!

Именно за да запазите и предадете на новитѣ и иднитѣ поколѣния нравствения капиталъ, който вие вложихте въ общата съкровищница на българската военна слава, вие се организирахте въ дружества по цѣла почти България, и отъ две години насамъ скромно но упорито работите като храбри и добри българи за поддържане борческия духъ всрѣдъ народа, ржководени отъ ве-

217

ликия нашъ девизъ „*Преди всичко изпълни дълга си*„, девизъ, който великолепно съотвѣтствува на вашето минало, на вашата задача сега и на вашитѣ подвизи въ войнитѣ

Вашата организация съ самото си сѫществуване носи и още едно ценно нѣщо; нѣщо, което изразява *символично единството на българския народъ*. Въ вашитѣ редове се числѣха около 2512 души отъ България, 1215 отъ Тракия, 10,255 отъ Македония, а останалитѣ отъ Добруджа и Западнитѣ Покрайнини.

Вие, отъ друга страна, представлявахте нѣкакъ *армията на Македония и Тракия*, за които България се хвърли, както се хвърли майката, когато види рожбитѣ си нападнати отъ диви звѣрове. Нека това единство на българския народъ да пребѫде презъ траене на вѣковетѣ.

И най-сетне, понеже нито сърби, нито гърци иматъ опълчение отъ доброволци македонци и одринци, вие представлявате, само поради това, едно българско историческо и етническо достояние отъ най-ценно естество. Ето защо *вие сте елементъ на нравствено строителство* и вие трѣбва да бѫдете оценени по достойнство споредъ бележитата бойна работа, която сте завършили и споредъ ценната задача, която чрезъ самото си сѫществуване сега изпълнявате.

И както нѣкога пѣснитѣ за царь Шишмана, за Крали Марко, за Момчилъ Юнакъ сѫ оплодявали духа на българитѣ къмъ подвизи, сѫщо така вие сега, като жива пѣсень имате всичката психологическа мощь да поддържате всрѣдъ поколѣнията поривитѣ за юначество и себеотрицание за родината.

Бѫдете горди, о, бойни другари!

Има ли по-голѣма задача отъ тая, която вие извършвате всрѣдъ истинския народъ?

Има ли по-хубаво нѣщо, което да краси челата ви на добри българи, достойни за своитѣ дѣди и прадѣди?

Убеденъ, че вие еднакво съ мене цените величието на собственитѣ си подвизи и родолюбива дейность; убеденъ, че вие съзнавате значението да поддържаме всрѣдъ поколѣнията юнашкия духъ, *азъ ви зова къмъ още по-усилена дейность.*

Нека съ държанието и дѣлата си винаги да бѫдемъ за примѣръ на всички добри родолюбиви българи.

Нека да пазимъ свѣто бойното си минало. Нека да държимъ близо до сърдцето си земитѣ, които сега оставатъ подъ чуждо иго.

И бѫдете увѣрени, че когато достигнете до дълбока старость и хвърлите погледъ върху личния вашъ жизненъ пѫть, вие тогава не ще има за какво да съжалявате, не ще има за какво да се каете.

Като свършвамъ, каня ви да извикаме високо щото гласътъ ни да прехвръкне презъ планини и долини и се разпръсне по всички страни на нашето отечество, та да го чуятъ и сърби и гърци и ромъни и турци, че въ нашитѣ сърдца стоятъ живи и Македония, и Тракия, и Добруджа и Западнитѣ Покрайнини.

Да извикаме ура за Царя, който е единъ народенъ човѣкъ, за българитѣ, които сѫ единъ храбъръ народъ, и за България, Македония, Тракия, Добруджа и Западнитѣ Покрайнини, които никога нѣма да загинатъ.

Ура!

Сканирано за:

www.strumski.com

Библиотека „Струмски”
е създадена в памет на
загиналите за Родината.

Voivode Dimiter Madjarov before the remains of two comrades in arms killed in the battle of Ferres